

รูปแบบการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการด้วยการบูรณาการ
ระหว่างข้อเสนอการพัฒนางานกับแผนการพัฒนาดตนเองของครูผู้สอน
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์
ให้มีคุณภาพและมาตรฐานเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
The Model of Academic Potential Development with Integration
Between Performance Agreement and Self Development
Planning of Teachers in Opportunity Expansion School,
Phetchabun Province, for Quality and Standards Approaching
to Support the ASEAN Community

อนุวัติ คุณแก้ว¹

Anuwat Koonkaew¹

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

E-mail : anuwatkoon@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์ 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์ 3) สร้างรูปแบบการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการด้วยการบูรณาการระหว่างข้อเสนอการพัฒนางานกับแผนการพัฒนาดตนเองของ ครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์ และ 4) ประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการ ด้วยการบูรณาการระหว่างข้อเสนอการพัฒนางานกับแผนการพัฒนาดตนเองของครูผู้สอน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่เข้าร่วมโครงการ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย มี 2 กลุ่ม คือกลุ่มตัวอย่างกลุ่มแรก เป็น นักเรียนชั้นประถมศึกษา จำนวน 1,317 คน และ มัธยมศึกษา จำนวน 1,209 คน ครู จำนวน 216 คน และผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ เขต 1-3 จำนวน 36 คน ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2 เป็น นักเรียนชั้นประถมศึกษา จำนวน 108 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 49 คน ครู จำนวน 15 คน และ คณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านห้วยผักไถ่ จำนวน 9 คน ปีการศึกษา 2558 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบวิเคราะห์สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รูปแบบการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ครูสอนไม่ตรงกับสาขาที่จบ ขาดทักษะการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่มีความรู้การวัดผลและการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ใช้เทคโนโลยีในการสอน และมีการพัฒนาดตนเองค่อนข้างน้อย ส่วนนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ ผลการสอบ O-NET ต่ำ ขาดแรงจูงใจในการเรียน ไม่ค่อยใฝ่เรียนรู้ และ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ ระยะเวลาที่ใช้ศึกษาค้นคว้า เจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ นิสัยในการเรียน คุณภาพการสอนของครู การบริหารจัดการชั้นเรียน และ ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน

3. รูปแบบการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการด้วยการบูรณาการ ระหว่างข้อเสนอการพัฒนางาน กับแผนการพัฒนาดตนเองของครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์ ใช้การดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ เดมมิ่ง PDCA ประกอบด้วย 1) การวางแผน (Plan : P) ได้แก่ สํารวจความต้องการในการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการ ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ครูเสนอการพัฒนางาน และแผนพัฒนาดตนเอง และโรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาครู 2) การดำเนินงาน (Do : D) ได้แก่ พัฒนาศักยภาพทางวิชาการแก่ครูผู้สอน และครูผู้สอนพัฒนาดตนเองเกี่ยวกับงานวิชาการ 3) การตรวจสอบ (Check : C) ได้แก่ การนิเทศติดตาม ประเมินผล โดยผู้บริหาร ครูผู้สอนและกรรมการสถานศึกษา และ 4) การปรับปรุง (Adjust : A) ได้แก่ วิเคราะห์ปัญหาการพัฒนาประเมินผลการพัฒนา และจัดทำแผนพัฒนาครูผู้สอน

4. ผลการใช้รูปแบบการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการ ด้วยการบูรณาการระหว่างข้อเสนอการพัฒนางาน กับแผนการพัฒนาดตนเอง พบว่า

4.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงกว่าคะแนนที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ สารวิชาคณิตศาสตร์ ภาษาไทย สุขศึกษาและพลศึกษา สังคมศึกษาฯ ศิลปะ การงานอาชีพฯ วิทยาศาสตร์ และ ภาษาอังกฤษ ตามลำดับ

4.2 นักเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา ส่วนมากมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการพัฒนา ศักยภาพทางวิชาการด้วยการบูรณาการระหว่างข้อเสนอการพัฒนางาน กับแผนการพัฒนาดตนเองของครูผู้สอน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่เข้าร่วมโครงการ อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การพัฒนาศักยภาพทางวิชาการ ข้อเสนอการพัฒนางาน แผนการพัฒนาดตนเอง

Abstract

The purposes of this research were to 1) study the states and problems of instruction in opportunity expansion schools in Phetchabun province 2) study factors effecting achievement of students in opportunity expansion schools 3) construct a model of academic potential development with integration between performance agreement and self development planning of teachers in opportunity expansion schools and 4) evaluated the result of using the model. The sample consisted of two groups, the first was 1,317 primary students, 1,209 secondary students, 216 teachers and 36 administrators in the office of Phetchabun Educational Service Area 1-3, which were selected by stratified random sampling technique. The second group was 108 primary students, 49 secondary students, 15 teachers and 9 committee of Hui-phak-lai school. The research instruments were states and problems analysis forms, questionnaires of factors effecting achievement of students, model of academic potential development, achievement tests and questionnaires of satisfaction. Data was analyzed by using mean, standard deviation and multiple regression analysis. The results of the research were as follows :

1. State and problems of the instruction were teachers didn't teach accord with their major graduated, lacks of teaching skill by child-centered approach, lacks of knowledge of measurement and learning research for development, teacher hardly taught with technology, and self development of teachers was quite a few. In the aspect of students found that they got the low O-NET score, lacks of achievement motivation, had a few diligent and couldn't learn by them self.

2. The factors affecting the students' achievement time for study, attitude toward learning, achievement motivation, learning habit, quality of teaching, classroom management, and the academic leadership of administrators.

3. The model of academic potential development with integration between performance agreement and self development planning of teachers in opportunity expansion school, Phetchabun province was based on Demming cycle : PDCA which was composed of 1) Plan (P) : survey the needs for academic potential development, study factors affecting students' achievement, teachers proposed job planning for development and self development planning, 2) Do (D) : the development of teachers academic potential and teachers' self-development, 3) Check (C) : supervision, monitoring and assessment, and 4) Adjust (A) : analyzed and evaluated the problems, and made the teachers development planning.

4. The results of using model of academic potential development with integration between performance agreement and self development planning of teachers found that :

4.1 The leaning achievement were higher than the criterion at 0.05 level of significance : Mathematics, Thais, Health and Physical Education, Social studies, religion and culture, Arts, Occupations and technology, Sciences and English, respectively.

4.2 Most students, teachers and committee of Hui-phak-lai school were satisfied with model of academic potential development with integration between performance agreement and self development planning of teachers in opportunity expansion school, Phetchabun province at high level.

Keywords : Academic Potential Development, Performance Agreement, Self Development

บทนำ

ผลการทดสอบระดับนานาชาติจากหน่วยงานต่างๆ เช่น การจัดอันดับจาก World Economic Forum ในการรายงานขีดความสามารถการแข่งขันโลก ประจำปี 2556 ด้านคุณภาพการศึกษาของกลุ่มประเทศอาเซียน พบว่า ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 8 ของอาเซียน ส่วนจัดอันดับโลกโดยใช้คะแนนสอบ PISA จาก 144 ประเทศ พบว่า ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 78 สำหรับส่วนการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ มัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2555-2557 พบว่า ส่วนใหญ่ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าครึ่งหนึ่ง (สำนักทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน, 2559)

เมื่อพิจารณาโรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เป็นโรงเรียนที่มีผลการสอบระดับชาติต่ำกว่า ค่าเฉลี่ยมาก ซึ่งโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีจำนวนโรงเรียนและนักเรียนมาก ปัญหาที่พบ คือ ครูที่สอนยังไม่เปลี่ยนแปลงวิธีการสอน การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ขาดทักษะในการใช้และการผลิตสื่อการสอน ครูสอนไม่ตรงกับวิชาเอกที่เรียน รวมทั้งโรงเรียนยังไม่มีมาตรการ ที่จะให้ครูผู้สอนปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการสอนอย่างมีคุณภาพ เป็นไปตามภารกิจ ครูต้องพึงปฏิบัติอย่างเต็มความสามารถ นอกจากนี้ นักเรียนที่เข้าเรียนเป็นนักเรียนที่มีความพร้อมน้อย

ดังนั้น ต้องมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีความรู้และทักษะการออกแบบการเรียนรู้ การบริหารจัดการชั้นเรียน การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมเสริมทักษะความรู้ของนักเรียน และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่ เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้และความสามารถต่างๆ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ด้วยการสร้างข้อตกลงร่วมกัน ระหว่างครูผู้สอนกับโรงเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนของครูผู้สอน

จากที่กล่าวมาแล้ว ทำให้ผู้วิจัยจะสร้างรูปแบบการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการด้วยการบูรณาการระหว่างข้อเสนอการพัฒนางานกับแผนการพัฒนาดตนเองของครูผู้สอน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์ให้มีคุณภาพและมาตรฐาน เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์
3. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการด้วยการบูรณาการระหว่างข้อเสนอการพัฒนางานกับแผนการพัฒนาดตนเอง ของครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์
4. เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการด้วยการบูรณาการระหว่างข้อเสนอการพัฒนางานกับ แผนการพัฒนาดตนเองของครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่เข้าร่วมโครงการ เกี่ยวกับ

4.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ ที่เข้าร่วมโครงการ

4.2 ความพึงพอใจของนักเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา ที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการ ด้วยการบูรณาการระหว่างข้อเสนอการพัฒนางาน กับแผนการพัฒนาดตนเองของครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ ที่เข้าร่วมโครงการ

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. นวัตกรรมทางการศึกษา (อนุวัติ คุณแก้ว, 2556)

1.1 ประเภทของนวัตกรรมทางการศึกษา ประกอบด้วย

1.1.1 สื่อการสอน ประกอบด้วย 1) สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น ตำรา หนังสือ แบบฝึกทักษะ ชุดการเรียน บทเรียนสำเร็จรูป หนังสืออ่านเพิ่มเติม เป็นต้น 2) สื่อโสตทัศนูปกรณ์ เช่น วีดิทัศน์ สไลด์ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอน หรือ e-Learning การศึกษาผ่านดาวเทียม เป็นต้น

1.1.2 เทคนิควิธีสอน เป็นกระบวนการเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ เช่น แบบศูนย์การเรียน แบบบทบาทสมมติ แบบโครงงาน แบบแก้ปัญหา แบบบูรณาการ เป็นต้น

1.2 การวางแผนการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา

Heinich, Molenda and Russell ได้นำเสนอโมเดลการวางแผนการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา หรือสื่อการเรียน เรียกว่า ASSURE Model ดังนี้ (Russell, J. D. & Butcher, C.,1999) ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์ผู้เรียน (Analyze Learner : A) 2) กำหนดวัตถุประสงค์ (State Objectives : S) 3) เลือกวิธีการสื่อและวัสดุ (Select Methods, Media, and Materials) 4) นำสื่อและวัสดุไปใช้ (Utilize Media and Materials : U) 5) การมีส่วนร่วมของผู้เรียน (Require Learner Participation) และ 6) ประเมินผลและปรับปรุง (Evaluation and Revise : E)

2. การประเมินผลการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (The Partnership for 21st Century Skills : 2009)

2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ 1) สร้างมาตรฐานที่จำเป็น (Create necessary standards) 2) ประเมินการพัฒนา การนำไปใช้ การประเมินผล และการปรับปรุง (Develop, implement, evaluate and improve assessments) 3) จัดการประเมินผลย่อยและประเมินผลรวม เพื่อพัฒนาหลักสูตรและการสอน (Align formative and summative assessments to curriculum and instruction) 4) การสร้างกลยุทธ์การพัฒนาให้เป็นมืออาชีพ (Develop a professional development strategy)

2.2 การวัดสมรรถนะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 1) สมรรถนะด้านความรู้ (Cognitive competencies) ได้แก่ การเรียนรู้ด้านวิชาการ (Academic mastery) การคิดวิเคราะห์ (Critical thinking) ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) 2) สมรรถนะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Competencies) ได้แก่ การสื่อสาร และการร่วมมือ (Communication and collaboration) ภาวะผู้นำ (Leadership) ความรู้เกี่ยวกับโลก (Global awareness)

3. การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (อนูวัติ คุณแก้ว, 2556)

3.1 ความหมายการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีลักษณะเป็นการวิจัยและพัฒนา เป็นการวิจัยที่ทำโดยครู เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ และนำผลมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน

3.2 รูปแบบของการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Types of classroom action research) มีดังนี้

3.2.1 การวิจัยของครูคนเดียวในชั้นเรียนที่ตนเองสอน เป็นการวิจัยในประเด็นเดียว โดยใช้วิธีการแก้ปัญหาหรือการวิจัย

3.2.2 การวิจัยของครูหลาย ๆ คนที่ร่วมกัน ทำในประเด็นปัญหาที่เหมือนกัน (Common problem) ในชั้นเรียน หรือ ในหมวด/กลุ่มวิชา การทำการวิจัยอาจจะทำในชั้นเรียนห้องเดียวหรือ ปัญหาที่เหมือนกันทำวิจัยหลายห้อง

3.2.3 การวิจัยโดยคณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมกันทำการวิจัยเพื่อพัฒนาโรงเรียน ผู้ที่ร่วมทำการวิจัยจะกำหนดประเด็นปัญหาการวิจัยให้ชัดเจน เก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล

3.3 ขั้นตอนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ประกอบด้วย การวิเคราะห์ปัญหาในชั้นเรียนและกำหนดปัญหาวิจัย ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง กำหนดนวัตกรรมและวิธีการแก้ปัญหา ดำเนินการวิจัย (กำหนดกลุ่มตัวอย่าง สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล) และ รายงานผลการวิจัย

4. กระบวนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (เยาวเรศ ภัคคีจิต, 2558)

4.1 กระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ได้แก่ 1) การเรียนรู้ผ่านการทำงาน (Work-based Learning) 2) การเรียนรู้ผ่านโครงการ (Project-based Learning) 3) การเรียนรู้ผ่านกิจกรรม (Activity-based Learning) 4) การเรียนรู้ผ่านการแก้ปัญหา (Problem-based Learning) 5) การเรียนรู้ผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ หรือ วิจัย (Research-based Learning)

4.2 กระบวนการเรียนรู้ผ่านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ได้แก่ 1) การฝึกทักษะในการฟังอย่างลึกซึ้ง (Deep Listening) 2) การฝึกทักษะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค Communities of Practice หรือ CoP ซึ่งเป็นการดึงความรู้ที่อยู่ในตัวบุคคลออกมา เพื่อแลกเปลี่ยนและทำให้เกิดการเรียนรู้ 3) การฝึกทักษะการทำงานเป็นทีม เรียนรู้แบบกลุ่ม ปฏิบัติงานกลุ่ม 4) การฝึกทักษะการใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร

4.3 การเรียนรู้แบบขั้นบันได ประกอบด้วย ชั้น 1 การตั้งประเด็นคำถาม/สมมติฐาน (Learning to Question) ชั้น 2 การสืบค้นความรู้จากแหล่งเรียนรู้และสารสนเทศ (Learning to Search) ชั้น 3 การสรุปองค์ความรู้ (Learning to Construct) ชั้น 4 การสื่อสารและการนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ (Learning to Communicate) ชั้น 5 การบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Learning to Serve)

5. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้

5.1 เวลาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นจำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า หาความรู้ หรือทำการบ้าน เป็นตัวพยากรณ์ที่มีนัยสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

5.2 นิสัยในการเรียน เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอ ที่จะศึกษาหาความรู้ให้บรรลุผลสำเร็จ

5.3 เจตคติต่อ เรียนเป็นความรู้สึกรับชอบต่อการเรียนซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความพร้อมต่อการเรียน ช่วยให้คาดคะเนล่วงหน้าว่าจะไรจะเกิดขึ้น และให้ผู้เรียนได้รับความสำเร็จตามหลักชัยที่วางไว้

5.4 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นความปรารถนา และความพยายามอย่างสูงของผู้เรียนที่จะศึกษา ให้บรรลุสัมฤทธิ์ผลตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

5.5 คุณภาพการสอนของครูผู้สอน การสอนที่มีคุณภาพจะมีผลต่อการเรียนการสอนช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้น

5.6 การบริหารจัดการชั้นเรียน เป็นการส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนของครูและการพัฒนาทักษะการสอนของครูให้สามารถกระตุ้น พร้อมทั้งสร้างแรงจูงใจในการเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.7 ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ความสามารถในการเข้าใจระบบการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน รู้การนำเทคโนโลยีมาช่วยในการเรียนการสอน การบริหารจัดการงานวิชาการ ตลอดจนการมีแนวทาง หรือกลยุทธ์ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรรณิการ์ ภริมย์รัตน์ (2554) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผล ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การใช้เวลาเพื่อการเรียน และเจตคติต่อการเรียน

สมควร จำเริญพัฒน์ (2522) ศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพล ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์

วนิดา ดีแป้น (2553) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผล ได้แก่ คุณภาพการสอนของครู

ศรีเพชร จันทร์ส่องศรี (2548) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 - 2 พบว่า ระดับพฤติกรรมการเป็นผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนโดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก

ชาวฤทธิ์ จันมั่น และคณะ (2549) ศึกษาการพัฒนาครูและโรงเรียนเพื่อเป็นโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ พบว่า ครูที่เข้าร่วมโครงการวิจัยมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถเขียนและประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ได้ สามารถทำการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงได้ สามารถผลิตและใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้โดยเฉพาะสื่อ ICT สามารถจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ สามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้ในระดับดี และดีมาก

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้วยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน

2. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาด้วยการสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 เป็นนักเรียนชั้น ป.4 - ป.6 และ ม.1 - ม.3 จำนวน 2,526 คน ครูผู้สอน จำนวน 216 คน และ ผู้บริหาร จำนวน 36 คน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ เขต 1-3

3. สร้างรูปแบบการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการ ด้วยการบูรณาการระหว่างข้อเสนอการพัฒนางาน กับแผนการพัฒนาดตนเองของครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยการนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสม และการนำไปสู่การปฏิบัติ

4. ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 จำนวน 108 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 จำนวน 49 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 และสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน จำนวน 157 คน ครูผู้สอน 15 คน และคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 9 คน ที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาศักยภาพ

ทางวิชาการด้วยการบูรณาการ ระหว่างข้อเสนอการพัฒนางานกับแผนการพัฒนาดตนเองของครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนขยายโอกาส พบว่า ครูสอนไม่ตรงกับสาขาที่จบ โดยเฉพาะวิชาหลัก เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ครูขาดทักษะการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่ค่อยนำเทคโนโลยีมาใช้ประกอบการสอน การวัดผลยังใช้ข้อสอบแบบปรนัยเป็นส่วนใหญ่ ไม่ค่อยนำผลการวัดผลมาพัฒนาการเรียนการสอน ส่วนนักเรียน พบว่า ขาดแรงจูงใจในการเรียน ไม่ใฝ่รู้ใฝ่เรียน และ ไม่ค่อยมีการศึกษาเพิ่มเติม หรือ ทบทวนบทเรียน นอกจากนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้เสนอแนวทางการแก้ปัญหาดังกล่าว โดยให้ครูทุกคนทำข้อตกลงการปฏิบัติงานสอนในแต่ละปีการศึกษา กับโรงเรียน เพื่อให้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และครูต้องจัดทำแผนพัฒนาดตนเอง (ID Plan) เพื่อที่โรงเรียนจะได้นำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาสมรรถนะของครู เช่น การอบรม การร่วมมือกับเขตพื้นที่การศึกษา มหาวิทยาลัย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน และชุมชนในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน

2. ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส มีดังนี้

2.1 ปัจจัยด้านนักเรียน ได้แก่ ระยะเวลาที่ใช้ในศึกษาค้นคว้า เจตคติต่อการเรียน นิสัยในการเรียน และ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ตารางที่ 1 คำนวณน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ สำหรับนักเรียน

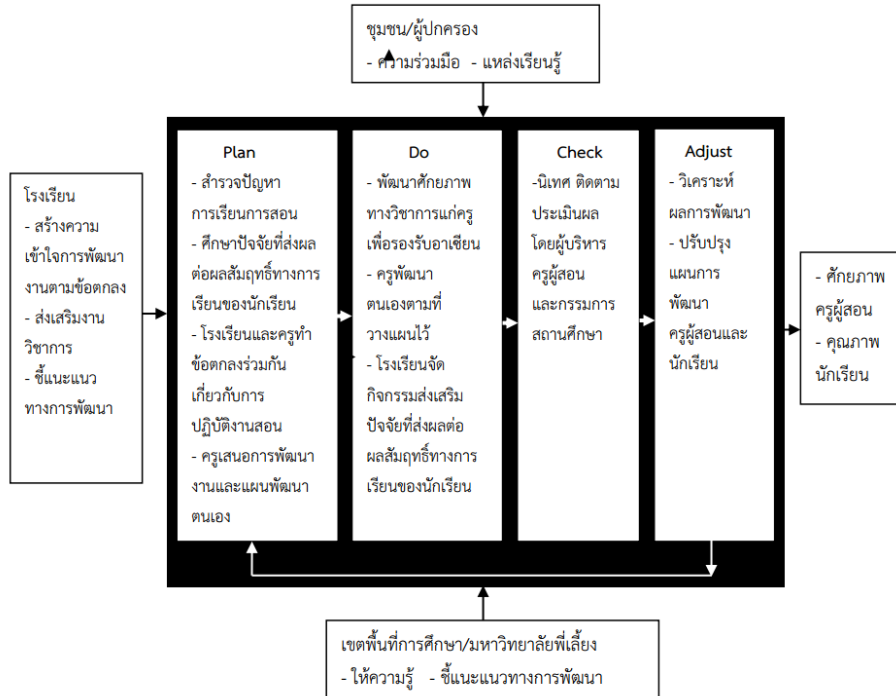
ตัวแปร	<i>b</i>	β	<i>SE_b</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
ค่าคงที่ (Constant)	1.115		0.029	38.519	0.000
ระยะเวลาที่ใช้ศึกษาค้นคว้า	0.018	0.548	0.001	27.791	0.000
เจตคติต่อการเรียน	0.114	0.157	0.015	7.483	0.000
นิสัยในการเรียน	0.101	0.138	0.015	6.688	0.000
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	0.078	0.105	0.016	4.917	0.000
$R = 0.913$ $R^2 = 0.833$ $R^2_{adj} = 0.833$					

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปร กับ ตัวแปรตามเท่ากับ 0.913 แสดงว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และกำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่ากับ ซึ่งแสดงว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปร ส่งผลรวมกันกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คิดเป็นร้อยละ 83.30 คำนวณน้ำหนักความสำคัญของตัวแปร ระยะเวลาศึกษาเพิ่มเติม (X1) เจตคติต่อการเรียน (X2) นิสัยในการเรียน (X3) และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X4) ส่งผลในทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ 0.157, 0.138 และ 0.105 ตามลำดับ

2.2 ปัจจัยด้านครูผู้สอน ได้แก่ คุณภาพการสอนของครู และ การบริหารจัดการชั้นเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.04$)

2.3 ปัจจัยด้านโรงเรียน ได้แก่ ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.48$)

3. รูปแบบการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการด้วยการบูรณาการระหว่างข้อเสนอการพัฒนางาน กับแผนการพัฒนารองของครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

ภาพที่ 1 รูปแบบการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการด้วยการบูรณาการระหว่างข้อเสนอการพัฒนางาน กับแผนการพัฒนารองของครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

รูปแบบการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการด้วยการบูรณาการ ระหว่างข้อเสนอการพัฒนางานกับแผนการพัฒนารองของครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ประกอบด้วย การวางแผน (Plan) ได้แก่ การสำรวจปัญหาการเรียนการสอน และ ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการทำข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสอนระหว่างโรงเรียนกับครูผู้สอน และครูเสนอการพัฒนางานและแผนพัฒนารอง มีการระบุสมรรถนะที่จะพัฒนา การปฏิบัติ (Do) ได้แก่ โรงเรียนร่วมกับเขตพื้นที่การศึกษา มหาวิทยาลัยที่เลี้ยงและชุมชน พัฒนาศักยภาพทางวิชาการแก่ครูเพื่อรองรับอาเซียน เช่น การจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่ เป็นต้น ครูพัฒนาความรู้และทักษะด้วยการศึกษาค้นคว้า การอบรม ตามที่ระบุไว้ในแผนพัฒนารอง และ โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เช่น การเข้าร่วมโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ จัดกิจกรรมเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียน การสร้างนิสัยการเรียนที่ดี และการสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การตรวจสอบ (Check) ได้แก่ การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล โดยผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา อย่างต่อเนื่องและเป็นกัลยาณมิตร และการปรับปรุง (Adjust) ได้แก่ การวิเคราะห์ผลการประเมินการปฏิบัติงานตามข้อตกลงการประเมินผลการพัฒนาตนเองของครูผู้สอน การประเมินผลโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระ และ ความพึงพอใจต่อการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการฯ และการปรับปรุงแผนการพัฒนารองครูผู้สอนและนักเรียน โดยมีการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ เช่น เขตพื้นที่การศึกษามหาวิทยาลัยที่เป็นพี่เลี้ยง และ ชุมชน เกี่ยวกับการให้ความรู้ เสนอแนะการพัฒนาการเรียนการสอน ความร่วมมือในด้านต่างๆ รวมทั้งเป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียน

4. ผลการใช้รูปแบบการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการ ด้วยการบูรณาการระหว่างข้อเสนอการพัฒนางานกับแผนการพัฒนาดตนเองของครูผู้สอน โรงเรียนบ้านห้วยผักไผ่ ที่เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่เข้าร่วมโครงการ พบว่า

4.1 ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่า สาระการเรียนรู้ที่สูงกว่าคะแนนที่กำหนด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย สุขศึกษาและพลศึกษา สังคมศึกษาฯ ศิลปะ การงานอาชีพฯ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ

4.2 ความพึงพอใจของนักเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา ที่มีต่อรูปแบบการพัฒนา ศักยภาพทางวิชาการ ด้วยการบูรณาการระหว่างข้อเสนอการพัฒนางานกับแผนการพัฒนาดตนเองของครูผู้สอน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่เข้าร่วมโครงการ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.11)

สรุปและวิจารณ์ผล

1. สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ครูสอนไม่ตรงกับวิชาเอก ขาดทักษะการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การวัดผลเน้นการวัดความจำ และไม่มีมีการวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้นำมาแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอน ไม่ค่อยใช้เทคโนโลยีในการสอน พัฒนาดตนเอง ในด้านต่างๆค่อนข้างน้อย ส่วนนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ และผลสอบ O-NET ต่ำกว่า ค่าเฉลี่ยระดับชาติ เนื่องจากครูส่วนใหญ่ไม่มีความรู้และทักษะการใช้คอมพิวเตอร์การสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต อาจเกิดจากระบบอินเทอร์เน็ตของโรงเรียนไม่เสถียร การเข้าถึงข้อมูลข้ามมากต้องใช้ค่าใช้จ่ายสูง นอกจากนี้ การสอน ของครูยังเน้นเนื้อหาภาคทฤษฎีมากกว่าภาคปฏิบัติ เพราะต้องการให้นักเรียนสอบ O-NET ให้มีผลเพิ่มขึ้นในแต่ละปี ตามนโยบายของโรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษาและสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรียนต์ อินทเจริญศานต์ (2552) ที่ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2 พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทาง การศึกษา อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะปัญหาด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การวิจัยเพื่อ พัฒนาดคุณภาพการศึกษาด้านกระบวนการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา และ ตรีโชค กางกั้น (2552) ที่พบว่า สภาพ ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี อยู่ ในระดับมาก ในด้านกิจกรรมนักเรียนการเรียนการสอนวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้แก่ ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ นิสัยในการเรียน คุณภาพการสอน ของครู การบริหารจัดการชั้นเรียน และ ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน เนื่องจาก

2.1 การศึกษาค้นคว้า จะทำให้นักเรียนมีความรู้ในวิชาการด้านต่างๆ ทั้งความรู้ทั่วไป และความรู้ เฉพาะด้าน ทำให้ค้นหาคำตอบที่ต้องการได้ เข้าใจในบทเรียนมากขึ้น และเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนเรียน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เฮาส์ (House : 2002a) ที่พบว่า จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่ใช้ในการศึกษาหาความรู้ หรือ ทำการบ้าน เป็นตัวพยากรณ์ที่มีนัยสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ หลังจากควบคุมตัวแปรอื่นๆ นักเรียนที่ได้รับระดับคะแนนสูงกว่า มีแนวโน้มใช้เวลาต่อสัปดาห์ มากกว่าในห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ การศึกษา ค้นคว้า หรือทำการบ้าน หรือทำงานที่ได้รับมอบหมาย ด้วยความสนใจ ในขณะที่นักเรียนทำการบ้านเสร็จไม่ทันเวลา บ่อยๆมีแนวโน้มได้ระดับคะแนนต่ำ

2.2 การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน จะทำให้นักเรียนเกิดความชื่นชอบที่จะเรียน มีความสนใจในการเรียน สนุก และมีความสุขกับการเรียน มีเตรียมพร้อมในการเรียน เพื่อให้ผลการเรียนดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณิการ์ ภิรมย์รัตน์ (2554) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน พ.ศ. 2551 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย ราช ภัฏสวนสุนันทาพบว่าปัจจัยที่ส่งผลได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การใช้เวลาเพื่อการเรียนและเจตคติต่อการเรียน

2.3 สำหรับการมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะทำให้นักเรียน มีความทะเยอทะยานมีความหวังว่าจะประสบผลสำเร็จทางการเรียน พยายามยกระดับผลการเรียนให้สูงขึ้น มีความอดทนในการทำแบบฝึกหัด ทำกิจกรรมการทดสอบต่างๆ เพื่อให้ประสบความสำเร็จ สำหรับการมีนิสัย ในการเรียนที่ดี อาจเป็นเพราะว่านิสัยในการเรียนนั้น เกิดจากการเรียนรู้ และการฝึกฝนซึ่งนักเรียนแต่ละคน สามารถปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นได้ นิสัยทางการเรียนส่งผลต่อการเรียนของนักเรียนแต่ละคน สอดคล้องกับการวิจัยของสมควร จำเริญพันธ์ (2552) ศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัย ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคเหนือ เขต 2 พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพล ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์

2.4 นิสัยในการเรียนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอาจเป็นเพราะว่านิสัยในการเรียน นั้น เกิดจากการเรียนรู้และการฝึกฝน ซึ่งนักศึกษาแต่ละคนสามารถปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นได้ นิสัยทางการเรียนส่งผลต่อการเรียนของนักเรียน สอดคล้องกับ เรน (Wren, 1968) กล่าวว่า นิสัยในการเรียนเป็นพฤติกรรมด้านการเรียน ที่บุคคลมีความพึงพอใจและปฏิบัติเป็นประจำโดยพฤติกรรมนั้นอาจมาจากทักษะในการเรียนและเทคนิคในการเรียน

2.5 คุณภาพการสอนของครูเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยเนื่องจากการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ จะส่งผลทำให้นักเรียนเข้าใจในบทเรียน มีความสุขต่อการเรียน กระตุ้นความสนใจของนักเรียน นักเรียนมีส่วนร่วมในขั้นตอนการเรียนรู้ มากกว่าการเป็นผู้รับความรู้ ส่วนการจัดชั้นเรียนที่เอื้อต่อการเรียนการสอน จะให้ส่งเสริมบรรยากาศในการเรียนรู้ สร้างเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมและมีความรับผิดชอบในการศึกษาของตน จะเพิ่มการเรียนรู้ของนักเรียนในมิติต่างๆ และการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารจะส่งเสริม ให้ครูนำเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทางวิชาการของสถานศึกษาไปปฏิบัติมีการวางแผนร่วมกับคณะครูเกี่ยวกับโครงการต่างๆ ทางวิชาการ เพื่อให้บรรลุความต้องการของนักเรียน สนับสนุนจัดกิจกรรมทางวิชาการของนักเรียน สอดคล้องกับการวิจัยของ วณิดา ดีแป้น (2553) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผล ได้แก่ คุณภาพการสอนของครู

2.6 การบริหารจัดการชั้นเรียนที่ดี จะสร้างแรงจูงใจในการเรียนเพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีบรรยากาศในห้องเรียนที่เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ดี สร้างบรรยากาศที่ท้าทาย กระตุ้นและสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความอยากรู้ อยากเห็น อยากแก้ปัญหา อยากแสวงหาคำตอบ ส่งเสริมการเรียนรู้ และสร้างความสนใจ ในบทเรียนมากยิ่งขึ้น เช่น การจัดมุมวิชาการการจัดป้ายนิเทศ การตกแต่งห้องเรียนด้วยผลงานของนักเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ ศศิธร ชันติธรากร (2551) ที่กล่าวว่า การบริหารจัดการชั้นเรียนเป็นการดำเนินการ ที่เกี่ยวข้องกับ การจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียน หรือเรียกว่าการจัดการด้านกายภาพเพื่อกระตุ้นส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ นักเรียนมีความกระตือรือร้นสนใจสิ่งที่เรียน ไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน การจัดชั้นเรียนทางกายภาพ ที่เป็นระเบียบเรียบร้อยจะมีประโยชน์และทำให้เกิดพลังเพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพรวมทั้ง การจัดการด้านจิตวิทยา ได้แก่ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน การร่วมกันสร้างกฎกติกาการเรียนรู้ ในชั้นเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของการเรียนการสอน

2.7 ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร เป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพราะผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง ในการกำหนดนโยบายการพัฒนาทางวิชาการ และการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของศรีเพชร จันทร์ส่องศรี (2548) ที่ศึกษาระดับพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน และ ระดับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 พบว่า พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน การจัดการด้านการเรียนการสอน และการกำหนดภารกิจของโรงเรียน และ ระดับประสิทธิผลของโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ความสามารถในการแก้ปัญหาในโรงเรียน ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่บีบบังคับได้ดี ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติเชิงบวก และความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผล ของ

โรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โดยภาพรวมมีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน โดยภาพรวมมี 2 ตัวแปร คือ การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน และการจัดการด้านการเรียนการสอน

3. รูปแบบการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการด้วยการบูรณาการ ระหว่างข้อเสนอการพัฒนางานกับแผนการพัฒนาดตนเองของครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ประกอบด้วย การวางแผน (Plan) ได้แก่ การสำรวจปัญหาการเรียนการสอน และ ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการทำข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสอนระหว่างโรงเรียนกับครูผู้สอน และครูเสนอการพัฒนางานและแผนพัฒนาดตนเอง มีการระบุบรรณานะที่จะพัฒนาการปฏิบัติ (Do) ได้แก่ โรงเรียนร่วมกับเขตพื้นที่การศึกษา มหาวิทยาลัยพี่เลี้ยงและชุมชน พัฒนาดศักยภาพทางวิชาการแก่ครูเพื่อรองรับอาเซียน เช่น การจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่ เป็นต้น ครูพัฒนาความรู้และทักษะด้วยการศึกษาค้นคว้า การอบรม ตามที่ระบุไว้ในแผนพัฒนาดตนเอง และ โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เช่น การเข้าร่วมโครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้จัดกิจกรรมเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียน การสร้างนิสัยการเรียนที่ดี และการสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การตรวจสอบ (Check) ได้แก่ การนิเทศติดตามประเมินผล โดยผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา อย่างต่อเนื่องและเป็นกัลยาณมิตร และการปรับปรุง (Adjust) ได้แก่ การวิเคราะห์ผลการประเมินการปฏิบัติงานตามข้อตกลงการประเมินผลการพัฒนาดตนเองของครูผู้สอน การประเมินผลโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระ และ ความพึงพอใจต่อการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการฯ และการปรับปรุงแผนการพัฒนาคูผู้สอนและนักเรียน โดยมีการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ เช่น เขตพื้นที่การศึกษา มหาวิทยาลัยที่เป็นพี่เลี้ยง และ ชุมชน เกี่ยวกับการให้ความรู้ เสนอแนะการพัฒนาการเรียนการสอน ความร่วมมือในด้านต่างๆ และเป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของดารณี ทองบ่อ (2550, 68) ที่เสนอแนะว่า ควรสร้างความตระหนักให้ผู้บริหารและบุคลากรเห็นความสำคัญของงานวิชาการ แผนงานควรมีความครอบคลุม กำหนดเป้าหมายวิธิดำเนินงานผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน มีความต่อเนื่องและสามารถปฏิบัติได้ และสามารถปฏิบัติได้ และควรจัดประชุมปฏิบัติการโดยให้คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน และบุคลากรทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน

4. ผลการใช้รูปแบบการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการด้วยการบูรณาการ ระหว่างข้อเสนอการพัฒนางานกับแผนการพัฒนาดตนเองของครูผู้สอนโรงเรียนบ้านห้วยผักไถ่ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์พบว่า ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่า สาระการเรียนรู้ที่สูงกว่าคะแนนที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย สุขศึกษาและพลศึกษา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และ ภาษาอังกฤษ และ เมื่อสอบถามความพึงพอใจต่อรูปแบบการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการ ด้วยการบูรณาการระหว่างข้อเสนอการพัฒนางานกับแผนการพัฒนาดตนเองของครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า นักเรียน ครูผู้สอน และ คณะกรรมการสถานศึกษา มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ครูได้รับการพัฒนาทางวิชาการ โดยเน้นการปฏิบัติจริง ได้แก่ การพัฒนาความรู้และทักษะครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจากครูต่างประเทศ การจัดการเรียนรู้/การออกแบบวิธีสอน การบริหารจัดการชั้นเรียน การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี กิจกรรมเสริมทักษะ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่ และการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อยู่ สอดคล้องกับงานวิจัยของชาวฤทธิ์ จันมัน และคณะ (2549, 57) ที่ศึกษาการพัฒนาครู และโรงเรียนเพื่อเป็นโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ พบว่า ครูผู้สอนที่เข้าร่วมโครงการวิจัยมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถเขียนและประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ได้ สามารถทำการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงได้ สามารถผลิตและใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้โดยเฉพาะสื่อ ICT ได้ และสามารถจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้ในระดับดี และ ดีมาก

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ แหล่งทุนอุดหนุนการวิจัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 และสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ที่มีส่วนช่วยให้การวิจัยครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิการ์ ภิมย์รัตน์. (2554). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- เชาวฤทธิ์ จันมั่น และคณะ. (2549). การพัฒนาครูและโรงเรียนเพื่อเป็นโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพของ
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- ดารณี ทองป้อ. (2550). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 2. ครุศาสตรมหาบัณฑิต, การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- ตรีโชค กางกั้น. (2552). สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- เยาวเรศ ภักดีจิตร. (2558). Active Learning กับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. [ออนไลน์].
เข้าถึงได้จาก : http://apr.nsr.u.ac.th/Act.../27022015155130_article.docx.
(วันที่ค้นข้อมูล : 8 มีนาคม 2558).
- วนิดา ดีแป้น. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย โดยการวิเคราะห์พระระดับ.
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ศรีเพชร จันทร์ส่องศรี. (2548). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการ
ของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2. ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ศศิธร ชันดิธรากร. (2559). การบริหารชั้นเรียนของครูมืออาชีพ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก :
www.km.ictbk.net/download /1319102120_book12.pdf.
(วันที่ค้นข้อมูล : 15 มีนาคม 2559).
- สมควร จำเริญพัฒน์. (2552). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. ครุศาสตร์
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2559). ระบบประกาศและรายงานผลสอบโอเน็ต.
[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : [http://www.onetresult.niets.or.th/AnnouncementWeb/
Notice/FrBasicStat.aspx](http://www.onetresult.niets.or.th/AnnouncementWeb/Notice/FrBasicStat.aspx). (วันที่ค้นข้อมูล : 28 มกราคม 2559)
- สุรียนต์ อินทเจริญตานต์. (2552). สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2. การศึกษาอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- อนวัดี คุณแก้ว. (2556). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้สู่ผลงานทางวิชาการเพื่อการเลื่อนวิทยฐานะ.
พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- House, J. D. (2002a). **The independent effects of student characteristics and instructional activities on achievement : An application of the input-environment-outcome assessment model.** International Journal of Instructional Media. 29(2), 225-239.
- Russell, J. D. & Butcher, C. (1999). **Using portfolios in educational technology courses.** Journal of Technology and Teacher Education. 7(4), 279 – 289.
- The Partnership for 21st Century Skills. (May 2, 2009). **Learning for the 21st Century.** [Online] Available from : http://www.p21.org/storage/documents/P21_Report.pdf. (accessed : 2 May 2009)
- Wren, Gilbert. (1968). **Study Habit Inventory.** California: Stanford University Press.

